

Sagg-Matt (Uno Fogde)

Versema 1, 2, 6 och 9.

Ä livä fär i' ny fason
äv i' bastant ä stor portion
mä myöolo malaxpäror:
Ä sämbäl mä va hög i ton,
vi sviktar int i sjölva tron
äv aaras villoläror:

Ä Malax va noo nummer ett
för tåli folk, som feg för hett
i onda stass-steinökna.
Är gest di högst en hälidaa
i Malax madd di lika bra
i hälja ä i söckna.

I' malaxbo kan på ä pyt
men a vill aldri stå ä skryt
mä obitydliheiter:
Ä skvattar ä i' heit dispyt
mä sylablick ä navaknyt
ä tåli prydlitheiter:

Nö val int ä na prat om mat
om rågmjölsgröt ä päronfat
ä kalvsteik ä idännar:
Nej, malaxmadda ji i' språk:
hä kan i döddli knappast bräk
som int ji verkli kännar:

Na letä Malax-mål (Enkom fö anjä turistpropaganda)

Aamacko 2015

med bilder från det gamla Malax

Almanackan är utgiven av Malax museiförening r.f. **Årgång 20.**

*Ån är spegeln blott, där sky på sky
byter form som sommarlätta drömmar.*

Ur Livets lovsång
av Sagg-Matt (Uno Fogde)

Stora åbron, Stobráo, i Köpingsgränden byggdes år 1870 och revs för en ny konstruktion år 2010. Redan i slutet av 1800-talet har man förmodligen förstärkt bron – en sten med åretal 1896 hittades i samband med rivningen. En bro över ån har säkert funnits långt tidigare än 1870, i boken *Malaxbygden* har Helmer Smets tydligt markerat en bro, t.ex. på kartan över Ytterby år 1757 på sidan 169. Redan på 1500-talet bredde byn ut sig på båda sidor av ån. År 1607 byggdes den första kyrkan på norra åstranden (Kyrkskvären) och dit var alla Malaxbor skyldiga att ta sig till att börja med troligen över vadställen, spångar och isvägar. — *Okänd fotograf.* Malax museiförening; skanning 2010 från Sven Riskas bild.

Brinkens museum 30 oktober 2014. Längst till vänster LEADER-nybygget för arbets- och utställningsutrymmen för kulturarv (textilier och slöjd) som byggts 2014 och tas i bruk 2015.

Aanacko 2015

Almanackan 2015, med bilder och texter från det gamla (primär-) Malax, är den 20:e i ordningen som utges, under tidigare år i gott samarbete med Lions Club Malax, i år endast av Malax museiförening. Bilder och texter torde ge lärdom och eftertanke för framtiden.

Förutom svartvita månadsbilder presenteras varje månad små bilder i färg, som anknyter till vår museiverksamhet, årstid eller månadsbild, samt korta utdrag ur Sagg-Matts (Uno Fogdes) dikter. Artikeln nedan belyser kommunal-mannen Mikael Hagbergs digra verksamhet. "Kom-ihåg-tider" för museiföreningens evenemang och museernas öppethållningstider ingår även.

Redaktionen tackar för bildförslag för *Aanacko*. Föreslagna bilder som inte rymts med kan bli aktuella ett nytt år.

Ett Gott År 2015 tillönskas alla! Tack till annonsörerna för gott stöd! Annonserna görs även i år enhetligt i svartvit form för att mera framhäva "den kulturella delen" och för att *Aanacko* inte ska bli för färgbrogig. Inkomna medel av försäljningen går till museiföreningens kulturverksamhet.

Malax museiförening

Ansvarig utgivare: Malax museiförening rf. *Almanackans innehåll och utformning:* Nina Falk (kalendergranskning, korrektur), Gustav Smulter (annonser), Kerstin Hägen (bildtexter) samt Göran Strömfors (sammansättning, layout, färgbilder om ej annat namn nämns). Nina Falk, Britt-Helen Flemming och Kerstin Hägen sköter distribution. – En del bildtexter baserar sig sgs. helt på uppgifter/text som andra personer gett och då nämns dessa personer vid namn.

Fjölårets Aanacko-bilder

Bildtextkorrigeringar i *Aanacko 2014*:

Maj 2014: Personen vi har uppgett som Marita Sjölander heter Marita Snickars, senare gift Burman. Uppgiftslämnare: Helena Aspegren.

April 2014: Långåbäcken kallas Heljobäcken där bilden tagits. Uppgiftslämnare: Lars Udd.

Augusti 2014: Personen vi har uppgett som Doris Malm skall vara Gunnel Stormlund i bildtexten. Uppgiftslämnare: Gunnel Fant.

Helena Aspegren, Lars Udd och Gunnel Fant som lämnat de kompletterande uppgifterna ovan får gratis varsitt exemplar av *Aanacko 2015* som tack.

Kvarkens båtmuseum i oktober 2014, ett LEADER-projekt 2012–2013.

Aanacko-bilderna 2015

Har du kompletterande uppgifter om årets månadsbilder (namn på personer o.dyl.)? Kontakta i så fall Malax museiförening/Nina Falk, email: nina_falk@hotmail.com eller tel. 050-3003234. Bland uppgiftslämnare utlottas tre exemplar av *Aanacko 2016*!

En Hagberg som hann med mycket

I *Aanacko 2011* presenterade Håkan Genberg G.A.Nesslers häpnadsväckande mångsidiga gärning, som förutom en långvarig klockartjänst i Malax församling omfattade en mängd insatser som bildningsivrare, kommunalman och näringsidkare. **Mikael Hagberg** hann också verka i Malax under Nesslers tid, och man kan dra nära paralleller mellan de två – även Hagberg var en församlingsmusiker vars insatser som orgelnist och klockare dock kom mycket i skymundan av ett otal andra åtaganden i samhället.

Utgår vi ändå från det kyrkomusikaliska kan vi konstatera att den i Vörå 1858 födde Hagberg som nitton-tjuogoåring gick i lära för orgelnisten-klockaren **Hanelius** i Kvevlax, och senare en kortare tid för kompositören och musikläraren **Oskar Merikanto** i Helsingfors. År 1881 tillträdde han som t.f. orgelnist i Malax församling. De intyg han fick för provsjungningar och -spelningar i Vasatrakten var avgjort positiva, medan Merikanto i ett par utlåtanden är mera återhållsam. I utlåtandet inför besättandet

Mikael Hagberg fick många hedersbevisningar för sina samhällsinsatser, och kunde bland annat hänga Finlands vita ros på kavajslaget.

av ordinarie orgelnisttjänsten i Malax 1909 fastslås att Hagberg nog tillfredsställande kan sköta gudstjänstmusik även om hans "rytmiska musikkänsla i spelet är något osäker".

Det andra verksamhetsområde som Hagberg också ville satsa egen utbildning på, gällde slöjdhandverk. Han deltog i slöjdundervisning i Vasa och Helsingfors, och genomgick en ritkurs vid Centralskolan för konstflit, sedermera bland annat benämnd Konstindustriella högskolan. Detta meriterade honom som lärare för Vasa läns lantbrukssällskaps slöjddkurser i Malax 1890–1892, och därefter upprätthöll han 1896–1907 en egen slöjdskola nära sitt boningshus i Mattlars gårdarna. De här insatserna hade stor betydelse för den lokala slöjdtradition som tog sig uttryck i både husbehovs- och binäringsnickeri, och i senare återupptagen undervisning i så kallade slöjdstugor.

Från och med 1890-talet engagerade sig Hagberg i en sådan mängd olika samhällsaktiviteter att han mer än väl gör

skäl för epitetet ”En som hann med allt”, som **Torsten ”Adam” Lindgård** rubricerat ett kåseri om Hagberg och hans mångsyssleri. Hans deltagande i grundandet av Malax träförädlings Ab kan kanske ses i sammanhang med slöjdintresset, men dessutom var han också medverkande eller huvudpådrivare vid tillkomsten av bland annat det lokala telefonbolaget och en regional brandstodsförening, ortens första andelsmejeri, lantmannagillet och ett torvströbolag. Ofta hade han förstås tillika ledande positioner inom respektive sammanslutningar. År 1893–1907 var han kommunalstämmoordförande, och han slog sig även på bank- och försäkringsverksamhet. Han fungerade länge som kommunal vaccinator, en syssla som den tiden var vanlig särskilt för klockare.

Men låt oss kanske avrunda med att återgå till musikområdet, fast nu utom ramen för det kyrkliga musicerandet. Hagberg blev nämligen den ”profana” körsångens pionjär på orten genom att grunda en manskör, som i sin tur snart blev föregångare till en blandad kör inom den 1888 stiftade ungdomsföreningen. Hagberg blev för flera år föreningens ordförande, och sporrade sin kör till prestationer som noterades också på annat håll. Och när kören vid den stora sångfesten i Åbo 1897 vann andra pris i en tävlingsklass var det första gången en manifestation av Malaxkultur fick uppmärksamhet på allfinlandssvensk nivå.

En handlingskraftig och driftig person verksam på många områden kan inte alltid vara alla till lags. De egenskaper som gjorde Hagberg framgångs- och inflytelserik var väl också förenade med en viss egensinnighet, som ytterligare gjorde att han kunde bli föremål för kritik. Exempelvis beskyldes han i tidningsinsändare för att

som brandstodschef och mejeridisponent ha förfarit oberäkneligt och egenmäktigt, och 1915 avsattes han som vaccinator för att han ”inte i uppdraget ställt sig kommunalnämndens anvisningar till efterrättelse”. Man får minnas att en man med egna åsikter och egen vilja knappast kan gå oomstridd i sammanhang där många åsikter och viljor bryts mot varandra.

Från orgelnisttjänsten avgick Hagberg 1916, men fortsatte länge med många av sina övriga engagemang. När han som 76-åring avled 1935, sörjd av barn och sin andra maka, hade han haft åtminstone en av sina ledande poster nästan in i det sista, och han nämns i Vasabladets minnesruna som ”direktör”.

Leif Finnäs

Hagbergs gård i Mattlars gårdarna i Yttermalax. Invid grindstolparna står Mikael Hagberg. Fotografiet torde ha tagits före 1920 av Selma Boström.

Mikael Hagberg (nr 4) med ungdomsföreningskören. Övriga identifierade: 1 Kristina Ahlbäck, 2 Brita Lovisa Berts-Haga, 3 Johannes Klockars (?), 5 Johan Ahlbäck och 6 Mårten Storlund (?). Bilden tagen tidigare än 1897, det är kören med 20 medlemmar i åldrarna 10–40 deltog och vann ett pris i den stora sång- och musikfesten i Åbo.

Fotograf: Alexander Westerlund. Malax museiförening, skanning 2014 från Britta Hägens bild.

*I ungdomstidi lär ä brinn
i eeldtyl milla kar å kvinn
som kan val riktiit faali.*

Ur Anjä tjääljetji av Sagg-Matt (Uno Fogde)

**Gott
nytt
år!**

Teater på Strimmans tiljor i mitten av 1940-talet. Teaterstycket *Bröderna Östermans huskors* spelas av fr.v. Inga Hallin, Milda Liljekvist, Leander Liljekvist, Erik Gullman, Levi Gullkvist och sittande Else Hallin. – *Okänd fotograf.* Malax museiförening; skanning 2006 från Erik och Milda Tuomelas bild..

Januari 2015 – Torsmånad

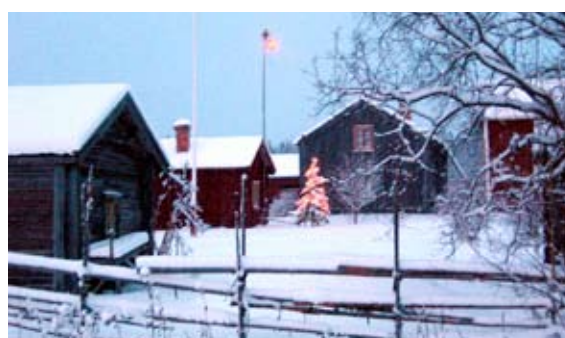
	Måndag	Tisdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lördag	Söndag
1				1	2	3	4
2	5	6	7	8	9	10	11
3	12	13	14	15	16	17	18
4	19	20	21	22	23	24	25
5	26	27	28	29	30	31	

Anteckningar

- 1 Nyårsdagen
- 6 Trettondagen
- 18 Böndagen
- 27 Minnesdagen för
förintelsens offer

Köp ert matbröd lokalt!
Calles Bröd & Conditori

Verkstadsvägen 3, Övermalax
Tfn 3470 277, fax 3470 428
e-mail: callesbrod@co.inet.fi

Jul- och nyårshelg
vid Brinkens museum

Utgivare: Malax museiförening r.f.

Uta' konst ti sväv på målä, ha vi lääst och stava rätt, vi kan svär vi' hovosvålä: lag ji aldri navarätt!
Ur Dagens lösen av Sagg-Matt (Uno Fogde)

Breidablick var till att börja med en ambulerande folkhögskola. Läsåret 1953–1954 ordnades undervisningen i Bygdegården. **Elever** och lärare på fotot parvis och radvis från vänster: **Rad 1:** Gunnel Nygren – Inger Ingo, Ingrid Backholm – Sally Rosbäck, Gunvor Dahlsten – Maj-Britt Våglund, Anita Postitalo – Margit Forsback, Helena Åminneborg – Ulla Berts. **Rad 2:** Lars Hyöty – Gabriel Gullman, Brita Malm – Kurt Fogde, Margit Långkvist – Hellen Viklund, Mona Nygren – Gunhild Snickars. **Rad 3:** Bertel Fant – Lars Nygrund, Göran Mitts – Karl-Gustav Stormlund, Lise-Lott Nygård – Linda Lidman, Maj-Inger Malm – Ingrid Forsberg, Lea Perjus – Else-Maj Udd. Märta Backman, Hans Ahlskog och Henrik Herrgård saknas på bilden. **Lärarna:** Birger Häggblom, Margit Löf, Frans Stengård, Adele Dahlsten. – *Okänd fotograf. Malax museiförening; skanning 2009 från Ingmar Stormlunds bild.*

Februari 2015 – Göjemånad

	Måndag	Tisdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lördag	Söndag
5							1
6	2	3	4	5 	6 	7	8
7	9	10	11	12	13	14	15
8	16	17	18	19	20	21	22
9	23	24	25	26	27	28 	

Anteckningar

- 5 Runebergsdagen
- 6 Samiska nationaldagen
- 8 Kyndelmässodagen
- 14 Alla hjärtans dag
- 15 Fastlagssöndagen
- 17 Fastlagstisdagen
- 28 Kalevaladagen,
den finska kulturens dag

Kb Sanifast Ky

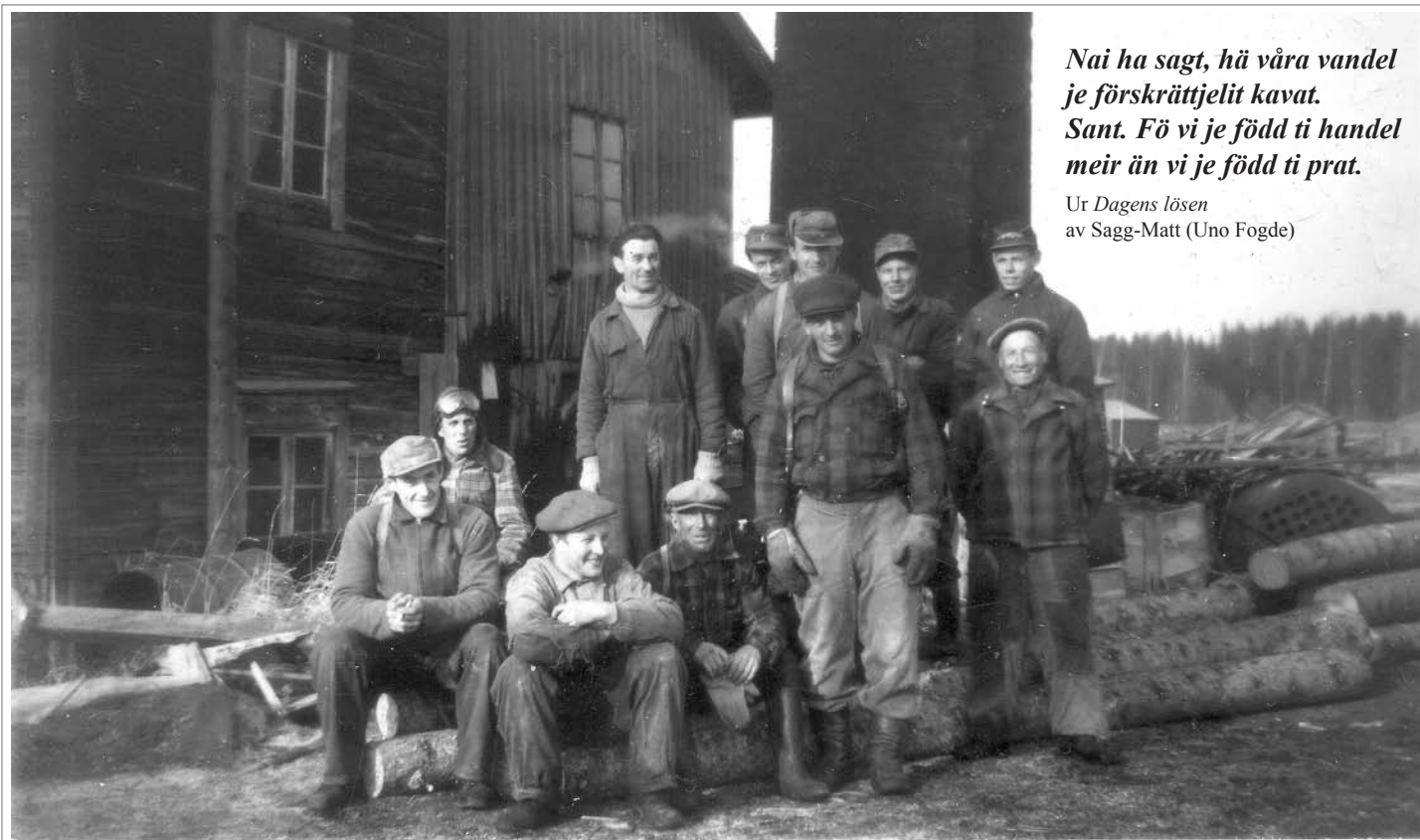
Bygger nytt, målar och renoverar

Fullständig fastighetsservice,
även jour 24 h.

Sami, tel. 0500-324120 www.sanifast.fi

Breidablickgården i dag (nov. 2014), ej längre i undervisningsbruk.

*Nai ha sagt, hä våra vandel
je förskrättjelit kavat.
Sant. Fö vi je född ti handel
meir än vi je född ti prat.*

Ur *Dagens lösen*
av Sagg-Matt (Uno Fogde)

Åminne såg. Sågen uppfördes år 1893, en mjölkvarn byggdes år 1915. Sedan sågramen gått sönder i början av 1980-talet lades verksamheten ner och sågen revs omkring 1984. Arbetet var säsongsbetonat och utfördes främst från vårvinter till höbärgningstid. Man hyvlade också sågat virke och skar pärtor. Ännu i början av 1960-talet kunde många män, både äldre och yngre, räkna med säsongsarbete: fr.v. sitter Göran Häggblom, David Lidman, Erik Karlsson och Viktor Vesterback; stående fr.v. Emil Berts, Erik Bonn, Klas Berts, Torsten Sjöstrand, Kurt Laine, Karl-Johan Geberg och Georg Liljeroos. – Namnuppgifter av Erik Karlsson. Foto: Ellen Karlsson. Malax museiförening; skanning 2013 från Erik Karlssons bild.

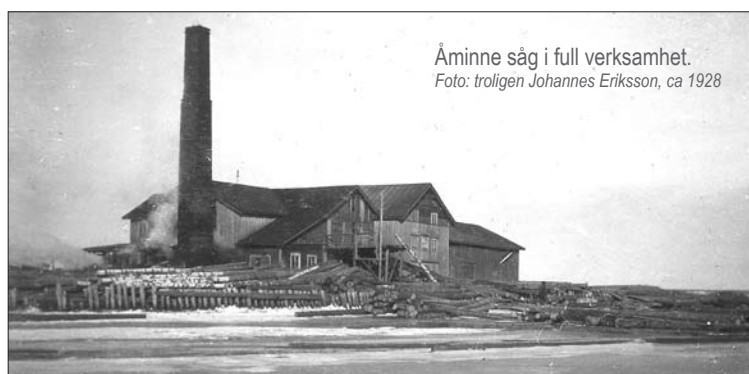
Mars 2015 – Vårmånad

	Måndag	Tisdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lördag	Söndag
9							1
10	2	3	4	5	6	7	8
11	9	10	11	12	13	14	15
12	16	17	18	19 	20	21	22
13 14	23 30	24 31	25	26	27	28	29

Anteckningar

Vi finns där kunderna finns

LokalTapiola Österbotten
Telefon 06-534 2000
Fax 06-534 2005

Åminne såg i full verksamhet.
Foto: troligen Johannes Eriksson, ca 1928

- 8 Internat. kvinnodagen
- 19 Minna Canth-dagen, jämställdhetsdagen
- 21 Vårdagjämningen
- 22 Marie bebådelsedag
- 29 Palmsöndag, Sommartiden börjar
- 30 Ålands demilitarisering och neutralisering

*Nö lyser solä naa ti skönt
nö stöiter jolä snaat i grönt,
jämst vega ji'nt så stritto.
Å kärro skaaldrar just som förr,
å luftä daaldrar såår som nörr
åv lärtjo å spilitto.*

Ur *I' enkäl vårdikt*
av Sagg-Matt (Uno Fogde)

Tre kvinnor från Vias i solskenet vid en timrad stugvägg. Från vänster Brita Gästgivars (Rönnlund), född 1865, benämnd *Ischelas Briit* eller *Durros Briit*, Tilda Lindgård (1879–1962) *Mattas Tild* och Anna Styrén (1880–1964) *Abbas Anna*. *Ischelas Briit* började sin dag med en nypa salt, hon drog själv pinnharven i sitt potatisland, i kyrkan gick hon de söndagar när andra var hemma. Hon bodde i en liten grå stuga på Smulterbacken. *Mattas Tilda* bodde i en stor tvåvåningsgård, även den på Smulterbacken, med barn och barnbarn runt sig. *Abbas Anna* bodde i en grå stuga och var granne med *Maras Erik*. Hon reparerade fisknät åt folk. – Foto: Torsten eller Viktor Lindgård. Malax museiförenings bild, från Alina Minders samling; skanning 2014 för *Aanacko*.

April 2015 – Gräsmånad

	Måndag	Tisdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lördag	Söndag
14			1	2	3	4	5
15	6	7	8	9 	10	11	12
16	13	14	15	16	17	18	19
17	20	21	22	23	24	25	26
18	27 	28	29	30			

Anteckningar

NESTE OIL

Pappadagis

Strandvägen 1521
66100 Malax
tel: 06-3651713

Café - Biltvätt
Verkstad - Däckservice
Välkommen!

*Aar må köp me kråko nackar
äsikt ur i' fäurdi pås,
int i' enda arma stackar
ska få säj ä ji me ås,*

*som tå vindi böger liljo
som tå hära veender färg.
Rikti kar å kvinn har viljo
skarp å fast som stål å berg!*

Ur *DAGENS LÖSEN*
Ti all svensk österbottningar!
av Sagg-Matt (Uno Fogde)

- 3 Långfredagen
- 5 Påskdagen
- 6 Annandag påsk
- 8 Romernas nationaldag
- 9 Mikael Agricola-dagen,
finska språkets dag
- 19 Riksdagsval
- 26 Ålands flaggas dag
- 27 Nationella veterandagen

Utgivare: Malax museiförening r.f.

Från bånongsdaga minns ja än
to vattpättshaga börja bränn
åv solskenä å värma.

Ur I' enkäl vårdikt
av Sagg-Matt (Uno Fogde)

Barn i Västerbrännan 1934–1935. Raden längst bak från vänster: Helge Höglund, Anni Höglund, Elin Söderlöf, okänd, Edvin Höglund. I mitten från vänster: Gerda Höglund, Gunnel Höglund, Ellen Höglund, Lisa Söderlöf, Etel Höglund, Else Hemming. De tre stående längst fram: Inge Höglund, Eva Hemming, Einar Hemming. Två små längst fram: den lilla flickan är Etel Frantz och pojken är Viktor Höglund, född 1931. I bakgrunden syns syskonen Höglunds barndomshem. — Elin Andtfolk, född Söderlöf och Eva Dahlin, född Hemming har identifierat barnen. Okänd fotograf. Malax museiförening; skannad 2014 från Alina Minders bild i arkivet.

Maj 2015 – Blomstermånad

	Måndag	Tisdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lördag	Söndag
18					1 	2	3
19	4	5	6	7	8	9 	10
20	11	12 	13	14	15	16	17
21	18	19	20	21	22	23	24
22	25	26	27	28	29	30	31

Anteckningar

- 1 Första maj, valborgsdagen, det finländska arbetets dag
- 9 Europadagen
- 10 Mors dag
- 12 Snellmansdagen, finskhetens dag
- 14 Kristi himmelsfärdsdag
- 17 De stupades dag
- 24 Pingstdagen

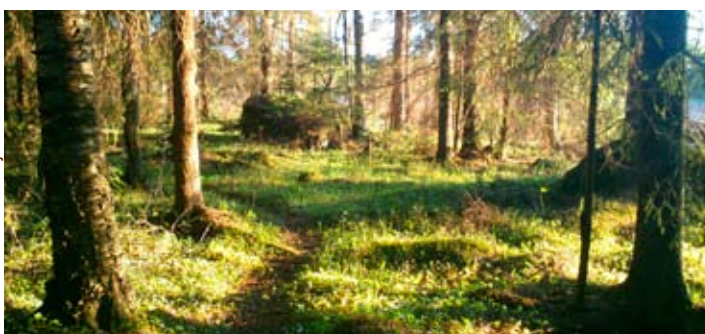
26 maj: Guidad vandring
längs Järnåldersleden, Storsjön

Utgivare: Malax museiförening r.f.

- värnar om kulturarvet

Järnåldersleden i Storsjön. Foto Nina Falk

*Så är man
befunnen
skicklig att "gå
fram", varje
gosse klädd i
svart, högtidligt
allvarsam.*

*Tusen ögon
lita nu till
kyrkogångens
mitt: unga
flickor sväva
sakta fram i
änglavitt ...*

*Ur Konfirmation
av Sagg-Matt
(Uno Fogde)*

Blomster från Orregårdens
trädgård. Bukett och foto:
Maggan Lindholm

Skriftskolungdomar vid Malax kyrka år 1924. Från vänster Paul Malm 1907–2001; Gunnar Hydén 1907–1958; Edvin Holmlund 1907–1940 (stupade); August Staf-Stafhund 1907–, till Kanada 1925. Ester Emilia Berts, g. Nevanranta 1907–; Edit Stoor 1908–1935; Edit Stolpe 1907–1933; Elin Stoor, g. Herrgård 1908–1999. – Fotograf Ida Malmberg. Malax museiförenings bild; skanning 2014 för *Aanacko* från Elin Herrgård (Stoors) fotoalbum.

Juni 2015 – Sommarmånad

	Måndag	Tisdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lördag	Söndag
23	1	2	3	4 	5	6	7
24	8	9 	10	11	12	13	14
25	15	16	17	18	19	20 	21
26	22	23	24	25	26	27	28
27	29	30					

Anteckningar

- 4 Försvarets fanfest
- 5 Världsmiljödagen
- 9 Ålands självstyrelsedag
- 20 Midsommardagen,
Finlands flaggas dag,
- 21 Sommarsolståndet

13 juni: Båtens dag
vid Kvarkens båtmuseum
23 juni: Museerna öppnar
för sommarsången

Kundägd från början.

Malax kontor 010 256 3775

Andelsbank

Orregården, Brinkens museum. Foto Nina Falk

Utgivare: Malax museiförening r.f.

Men milla skuurona kām ner så skein noo solä vackrast jer (o jär ä än förrestä).

Ur *Na letä Malax-mål* av Sagg-Matt (Uno Fogde)

Simkurs i Åminne sommaren 1941 eller 1942. Theodor Stenlund var lärare. Elsie Törnqvist, född Berg (som lånat ut fotografiet), tog sig med cykel från Junkaisbränno till Åminne. Hon minns också flera olika sommarläger, som ordnades på samma plats. I bakgrunden syns några båthus och bryggor. Turbåtarna till Vasa gick förr från den stora bryggan i bildens mitt. Där simkurseleverna tränar armföringen i bröstsimm österom paviljongområdet är det numera fullt med båtkaier. – Foto Ida Malmberg. Malax museiförening; skanning 2010 från Elsie Törnqvists bild.

Juli 2015 – Hömånad

	Måndag	Tisdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lördag	Söndag
27			1	2	3	4	5
28	6 	7	8	9	10	11	12
29	13	14	15	16	17	18	19
30	20	21	22	23	24	25	26
31	27	28	29	30	31		

Anteckningar

[illegible]

HAVETS RANGE ROVER

Targa®

OY BOTNIA MARIN AB
www.targa.fi

Kvarkens båtmuseum
har nu 100 (!) båtar
utställda eller i lager!

6 Eino Leino-dagen,
diktens och
sommarens dag
24 Röttmånen börjar
27 Sjušovardagen

12 juli: **Hembygdsgdag**
vid Brinkens museum

Utgivare: Malax museiförening r.f.

*Jag såg dig enkelt
och naturligt tjäna
där kanske andra
skulle gjort revolt
bland korna, grisarna
och fjäderfäna
- - och ändå var du
österbottniskt stolt!*

Ur Till bondens kvinna
av Sagg-Matt (Uno Fogde)

Nämndes Villan (Jonas Wilhelm Staf) i Havras, omkring 1926–1927. Huset byggdes år 1860 av Jonas Staf. Det flyttades till Stundars år 1976. Huset i bakgrunden är *Tåmosas*, Amanda Häggviks gård. Kvinnorna från vänster: Edit, dotter i huset, gift Fogde på Simonsbacken; okänd; *Villas Stiin* (Stina-Kajsa Israelsdotter Staf, född Haga), husmor; Aili Häggvik, gift Dahlsten; Vera, dotter i huset, gift Nordström; Ester, dotter i huset, gift Österback i Åminne; Amanda Häggvik med sonen Nils. Pojken framför syrenen är Edits son Jarl Fogde; flickan Verna Eleonora, dotter i huset, död som 19-åring.

- Foto: August Baddar. Malax museiförening; skanning 2002 från Krister Smedlunds bild.

Augusti 2015 – Skördemånad

	Måndag	Tisdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lördag	Söndag
31						1	2
32	3	4	5	6	7	8	9
33	10	11	12	13	14	15	16
34	17	18	19	20	21	22	23
35 36	24 31	25	26	27	28	29	30

Anteckningar

23 Röt månaden slutar

8 augusti: sista öppethållningsdag vid Brinkens museum
9 augusti: sista öppethållningsdag vid Kvarkens båtmuseum
9 augusti: Blommornas dag hålls vid Brinkens museum

Utgivare: Malax museiförening r.f.

Nimetechn

CNC svarvning, fräsning, svetsning
CNC sorvaus, jyrsintä, hitsaus

www.nimetechn.fi

NIMETECH Oy Ab
Magasinvägen 5
66100 MALAX - MAALAHTI
☎ (06) 365 1910
Fax (06) 365 1912
GSM 050 557 4820
E-mail: niklas@nimetechn.fi

NIKLAS SANDQVIST
Företagare - Yrittäjä

Brinkens museiträdgård. Foto Maggan Lindholm

*Jäv skräp
i hälsoläärona,
jet tökät,
stöd po
päärona!*

Ur Jolgåbba å päärona
av Sagg-Matt (Uno Fogde)

Potatisupptagning i Asckuschgoåla. Längst fram från vänster: Anna Herrgård; Elsa Herrgård; Edla Herrgård, född Ahlskog; Elsa Lång, född Broman. Andra raden från vänster: Emma Ahlskog Lindros; Fanny Ahlskog; Ester Ahlskog; okänd flicka, Elsa Melin. Identifierade av Helena Aspegren (född Ahlskog).

– Foto: I.A.Holmgren. Skanning 2014 från museiföreningens bild, donerad av Helena Aspegren 2010

September 2015 – Höstmånad

	Måndag	Tisdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lördag	Söndag
36		1	2	3	4	5	6
37	7	8	9	10	11	12	13
38	14	15	16	17	18	19	20
39	21	22	23	24	25	26	27
40	28	29	30				

Anteckningar

5 Företagardagen
23 Höstdagjämningen

13 september:
Europeiska kulturmiljödagen/
Museiföreningens evenemang
kring årets tema industrins och
teknikens arv.

Utgivare: Malax museiförening r.f.

Aktia

– ortens äldsta bank

Övermalax 0102475240 – Yttermalax 0102475250

Högmodär teknik och design
från 1930-talet. Radion har tillhört
Karolina Hallvar (1864–1945),
född Udd. Elin Storfors har donerat
den till museiföreningen.

*Tej ja ha hört, som gav ti mest
va 20,000:- fö i' hest.
Tå va a' stamboksteiji.*

Ur Hesta, åv tjöt å stål
av Sagg-Matt (Uno Fogde)

Ett tidstypiskt fotografi från år 1922, där familjen Stenström har ställt upp sig för fotografering en söndag tillsammans med sina hästar. Från vänster: Selma, Maria, Oskar, Felix, Emil, Emilia, Johanna, Johannes och Alfred. Hästarnas namn är okända. Felix tog namnet Sten. – Trolig fotograf är Ida Malmberg. Malax museiförening; skanning 2003 från Felix Stens bild.

Oktober 2015 – Slaktmånad

	Måndag	Tisdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lördag	Söndag
40				1	2	3	4
41	5	6	7	8	9	10 	11
42	12	13	14	15	16	17	18
43	19	20	21	22	23	24 	25
44	26	27	28	29	30	31	

Anteckningar

- 4 Mikaelidagen
- 10 Aleksis Kivi-dagen,
den finska
litteraturens dag
- 24 FN-dagen
Böndagen
- 25 Sommartiden slutar
- 31 Alla Helgons dag

Procons
Smart Profiling

Rullformning av plåt, exenterpresslinjer, svets-
avdelning. Ex. på produkter: skjutdörrsystem,
kabeldragningsskenor, cykelskärmar, stag, tråd-
böckning. Mera information från vår webbsida:
www.procons.fi

Albert Engsbo med sonen
Sven plöjer med tvåhästarsplog
i Hapneholmen hösten 1939

Foto Holger Gullholm

Utgivare: Malax museiförening r.f.

Som en protest till allt det gottköps-nya
du gick att varpa själv din vävstols bom
men i din mattas randning och din rya
kom himlens sky och markens gyllne blom.

Ur
Till bondens kvinna-
av Sagg-Matt
(Uno Fogde)

Marthor. Överst fr. v. Maija Tuure-Granholm, Ellen Fogde-Maans, Rakel Rydberg, Stina-Lisa Åkerman, Olga Öhman, Emma Skinnar (sekreterare). Andra raden: Hilma Tidström, Hulda Rancken, Stina Klockars, Anna Barck (ordförande), Manda Bonnäs-Fant, Hanna Mattlar. Längst fram: Hilda Ivars, Ida Rönnqvist-Baddar, Ester Herrgård. Lägga märke till programbladet till vänster i bild! Det är många inslag av sång, musik, föredrag etc. Kaffe serverades mitt i programmet och andra koppen mot slutet. Marthamärket (insatt i bilden) togs i bruk 1918 och gällde i flera decennier. – Foto: Selma Boström, före 1920. Malax museiförening; skanning 2003 från Inga Smulters bild.

November 2015 – Vintermånad

	Måndag	Tisdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lördag	Söndag
44							1
45	2	3	4	5	6 	7	8
46	9	10	11	12	13	14	15
47	16	17	18	19	20	21	22
48 49	23 30	24	25	26	27	28	29

Anteckningar

Den finlandssvenska och den
svenskösterbottenska vimpeln

Lindberg Construction

Nybyggnationer – Planering
Elementhus – Renoverar
Bygger i skärgården

Kaasastäet 32, 66100 Malax
ove.lindberg@pp.malax.fi
www.lindbergconstruction.fi
Ove 0500 733 701 Kristian 050 383 2363

Tygprover för vepor, för olika slag (meckor, skjortor, dynvar)

och för underkjolttyg

6 Svenska dagen,
Gustav Adolfsdagen
8 Fars dag
20 Barnkonventionens dag
29 Första söndagen i advent

Cirka 200 tygprover samlade
av Marthorna finns i hembygds-
arkivet vid Brinkens museum.

Utgivare: Malax museiförening r.f.

God Jul!

*Fö aldri meir kan julä skin
så obeskrivlit ljus å fin
som tå ja sjölv va bån.*

Ur Juljörtjo av Sagg-Matt (Uno Fogde)

Familjerna Forsberg samlade till dop hos Hildegard och John Forsberg i Vasa julhelgen 1946. Längst fram sitter Bo, Birger, Fredrik, Folke och Ingrid. Andra raden: Birgit, Hildegard med nydöpte Erland, farföräldrarna Matilda och Edvard samt John. Bakre raden: Ingmar, Edvin, Elna, Adele, Karl, Ulla, Edit och Viktor. – Malaxborna for till dopet med Viktors lastbil och blev stoppade av polis, som granskade om de hade ransonerade livsmedel. En mindre mejerihink med mjölk gömdes effektivt undan mellan fötterna på en paletåklädd man. – *Okänd fotograf.* Malax museiförening; skanning 2014 från Folke Forsbergs bild. Textuppgifter även av Folke Forsberg.

December 2015 – Julmånad

	Måndag	Tisdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lördag	Söndag
49		1	2	3	4	5	6
50	7	8 	9	10	11	12	13
51	14	15	16	17	18	19	20
52	21	22	23	24	25	26	27
53	28	29	30	31			

Anteckningar

- 6 Självständighetsdagen
- Andra söndagen i advent
- 8 Sibeliusdagen,
- den finländska musikens dag
- 13 Luciadagen
- Tredje söndagen i advent
- 20 Fjärde söndagen i advent
- 22 Vintersolståndet
- 25 Juldagen
- 26 Annandag jul, Stefanidagen
- 27 Aposteln Johannes dag
- 28 Menlösa barns dag
- 31 Nyårsafton

Utgivare: Malax museiförening r.f.

må-fre 8-21 • lö 8-18 • sö 12-18

MARKET
Mer än förmånlig

SKPO

S-market Övermalax
Viasvägen 94,
66140 Övermalax

S-market Köpings
Malmgatan 12,
66100 Malax

Julhälsning till Anna Berg.

Från museiföreningens samling av julkort.

Körsbärsträden blommar vid Orregården

Båtparad i nya hallen vid båtmuseet

Forngravar vid Kalaschabrännan

Allmogekultur - Museitradgård - Textilier - Bruksbåtar från Österbotten - Fisketraditioner - Vandringsleder - Arkeologi - Kulturmiljö

Brinkens museum
Malax

Öppethållningstid: se <http://museum.malax.fi/index.html>

Kvarkens båtmuseum
Åminne

MALAX

Järnåldersleden, Storsjön
Fäbodstigen, Molapne

Stigarna, fäbodstugan och fähuset är öppna året om.

Besök museiområdena!

MUSEIFÖRENING rf

Välkommen 2015!

AKTIASTIFTELSEN I MALAX

Aktiastiftelsen i Malax är grundad år 1993 med medel från Aktia Sparbank (tidigare Malax Sparbank). Stiftelsens ändamål är att befrämja sparandet och stöda hembygden med understöd för verksamhet som gynnar kultur, barn och ungdom samt idrott och annan allmän- och samhällsnyttig verksamhet i Ytter- och Övermalax.

Bidragen utdelas från den dividend som stiftelsen får av sina aktier i Aktia Bank Abp under våren–sommaren.

År 2014 utdelade stiftelsen sammanlagt drygt 120 000 €.

År 2014 utdelades bl.a. följande bidrag

- Ishallsprojektet i Malax: 10 000 €
- Malax IF, bangolf: 3 000 €
- Malax museiförening: 10 000 €
- Malax TV-produktion: 2 000 €
- Malax-Petalax-Bergö 4H 3 000 €
- Folkhälsan i Malax: 3 000 €
- Övermalax Ungdomsförening: 5 000 €
- Malax Ungdomsförening: 4 700 €
- Uf Strimman: 2 000 €
- Åminne Folkpark: 3 500 €
- Stipendier till Malaxskolor: 5 000 €
- Fondskolan vid Gymnasiet i Petalax

Årets bidrag skall sökas **inom februari månad** med blankett som finns i Aktias kontor. Stiftelsens ombudsman Lars-Göran Sperring ger närmare upplysningar, tel. 050 525 2206 eller e-post lg.sperring@gmail.com

Aktiastiftelsen i Malax önskar alla ett framgångsrikt år 2015!

Årets Storjetar: 1995 Leif Sjöström, 1996 Mirjam Wahlmann, 1997 Ralf Norrman, 1998 Siri Hagback, 1999 Britt-Helen Flemming, 2000 Niklas Sandqvist, 2001 Toivo Kultti, 2002 Håkan Malm, 2003 Lorenz Uthardt, 2004 Sven och Lars Hemming, 2005 Folke Forsberg, 2006 Johan Carpelan och Mikael Ljungqvist, 2007 Göran Strömfors, 2008 Karl-Johan Sjöström, 2009 Fredrik Smulter, 2010 utsågs ingen till Storjetar, 2011 Håkan Jäntti, 2012 Leif Snellman, 2013 Mikko Ollikainen och 2014 Lars Varstala. Storjetarna utses av Lions Club Malax.